

218

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 2 sierpnia 1956 r.

w sprawie prowadzenia ksiąg zwierząt zarodowych oraz rejestru krów wyróżniających się wartością użytkową.

Na podstawie art. 3 ust. 3 i 4 dekretu z dnia 2 lutego 1955 r. o organizacji hodowli zwierząt zarodowych (Dz. U. Nr. 6, poz. 34) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Dla koni, bydła, trzody chlewnej, owiec, kóz i królików poszczególnych ras i typów prowadzi się księgi zwierząt zarodowych, zwane dalej księgami.

2. Księgi dzielą się na powiatowe (P), wojewódzkie (W) i krajowe (K).

3. Dla kaurów i dla królików prowadzi się tylko księgi wojewódzkie i krajowe. Dla koni pełnej krwi angielskiej oraz czystej krwi arabskiej i anglo-arabskiej prowadzi się tylko księgi krajowe. Dla innych koni prowadzi się tylko księgi wojewódzkie i powiatowe.

4. Księgi prowadzi się osobno dla samców i dla samic.

§ 2. Dla krów o wysokiej wartości użytkowej prowadzi się rejestr krów wyróżniających się wartością użytkową, zwany dalej rejestrem krów.

§ 3. 1. Księgi powiatowe i wojewódzkie prowadzą prezydja wojewódzkich rad narodowych (organy służby rolnej), księgi krajowe — Ministerstwo Rolnictwa.

2. Prowadzenie ksiąg krajowych dla koni pełnej krwi angielskiej oraz czystej krwi arabskiej i anglo-arabskiej normują odrębne przepisy.

3. Rejestr krów prowadzi prezydja wojewódzkich rad narodowych (organy służby rolnej).

4. Wzory ksiąg i rejestru krów ustala Minister Rolnictwa.

§ 4. 1. Orzeczenia o wpisie zwierząt do ksiąg powiatowych wydają zootechnicy upoważnieni przez prezydja wojewódzkich rad narodowych, a do ksiąg wojewódzkich i krajowych — zootechnicy upoważnieni przez Ministerstwo Rolnictwa.

2. Orzeczenia o wpisie do rejestru krów wydają zootechnicy upoważnieni przez prezydja wojewódzkich rad narodowych.

3. Orzeczenie o wpisie zwierzęcia do księgi zwie się licencją.

4. Na żądanie posiadacza zwierzęcia wpisanego do księgi lub do rejestru krów organ administracji państwowej prowadzący księgę lub rejestr krów wydaje świadectwo wpisu.

§ 5. Do ksiąg zwierząt zarodowych wpisuje się zwierzęta, które:

- 1) są zdrowe (bez klinicznych objawów chorobowych),
- 2) odpowiadają przepisom w sprawie rejonizacji,
- 3) odpowiadają innym wymaganiom określonym w przepisach niniejszego rozporządzenia, przy czym ustalenie, czy zwierzę odpowiada wymaganiom co do pokroju, następuje na podstawie bezpośrednich oględzin.

§ 6. 1. Zwierzęta zalicencjonowane z wyjątkiem koni oraz krowy wpisane do rejestru krów podlegają oznakowaniu.

2. Przy oznakowaniu stosuje się następujące symbole województw:

woj. białostockie	Bł.	woj. olsztyńskie	Ol.
„ bydgoskie	By.	„ opolskie	Op.
„ gdańskie	Gd.	„ poznańskie	Pz.
„ katowickie	Kt.	„ rzeszowskie	Rz.
„ kieleckie	Kl.	„ szczecińskie	Sz.
„ koszalińskie	Ko.	„ warszawskie	Wr.
„ krakowskie	Kr.	„ wrocławskie	Wł.
„ lubelskie	Lb.	„ zielonogórskie	Zg.
„ łódzkie	Łd.		

§ 7. 1. Zwierzę wpisane do księgi a przeniesione na stały pobyt do innego powiatu lub województwa, jeżeli należy do rasy lub typu uznanego za odpowiedni dla rejonu, w którym ma nowe miejsce pobytu, przepisuje się do księgi tego samego stopnia (odrębny tom) prowadzonej dla tego powiatu lub województwa.

2. Krowę wpisaną do rejestru krów a przeniesioną na stały pobyt do innego województwa przepisuje się do rejestru krów (odrębny tom) tego województwa.

3. Prezydium rady narodowej, które przepisało zwierzę, powiadamia jednocześnie o tym prezydium rady narodowej prowadzące księgę lub rejestr krów, do którego zwierzę było wpisane przed przeniesieniem. Na podstawie tego zawiadomienia skreśla się poprzedni wpis.

II. Księgi zarodowych koni.

§ 8. Księgi wojewódzkie i powiatowe prowadzi się dla koni półkrovi angielskiej, arabskiej i angio-arabskiej oraz dla koni typów regionalnych.

§ 9. 1. Do ksiąg powiatowych wpisuje się konie, które:

- 1) ukończyły co najmniej 3 lata,
- 2) uzyskały przy ocenie pokroju (§ 11) w sumie co najmniej:
 - a) ogiery — 65 punktów
 - b) klacze — 60 „

przy czym każda z poszczególnych ocen nie może być niższa niż 40% najwyższej ilości przypadających na nią punktów.

2. W wyjątkowych przypadkach do księgi powiatowej może być wpisany koń mający jedną z poszczególnych ocen niższą od określonych w ust. 1, jeżeli zostanie stwierdzone, że koń nie przekazuje potomstwu błędu, który wpłynął na obniżenie tej oceny.

§ 10. 1. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się konie, które:

- 1) ukończyły co najmniej 3 lata,

2) pochodzą od rodziców, z których przynajmniej jedno jest wpisane do ksiąg lub ma udowodnione pochodzenie wymagane dla wpisu do ksiąg,

3) uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej:

- a) ogiery — 75 punktów
- b) klacze — 70 „

przy czym każda z poszczególnych ocen nie może być niższa niż 50% najwyższej ilości przypadających na nią punktów,

4) mają, jeżeli chodzi o ogiery, odpowiednią dzielność użytkową (§ 12).

2. Konie bez pochodzenia określonego w ust. 1 pkt 2 mogą być wpisane do ksiąg wojewódzkich, jeżeli uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej:

- 1) ogiery — 80 punktów
- 2) klacze — 75 „

przy czym każda z poszczególnych ocen nie może być niższa niż 50% najwyższej ilości przypadających na nią punktów.

3. W wyjątkowych przypadkach do księgi wojewódzkiej może być wpisany koń, mający jedną z poszczególnych ocen niższą od określonych w ust. 1 i 2, jeżeli zostanie stwierdzone, że koń nie przekazuje potomstwu błędu, który wpłynął na obniżenie tej oceny.

§ 11. Przy ocenie pokroju konia stosuje się następującą punktację:

typ	— do	15 punktów
głowa i szyja	— do	5 „
kloda (tułów)	— do	15 „
nogi przednie	— do	10 „
„ tylne	— do	10 „
kopyta	— do	10 „
chody	— do	20 „
wygląd ogólny	— do	15 „
<hr/>		
razem	— do	100 punktów

§ 12. 1. Za ogiera o odpowiedniej dzielności użytkowej uważa się ogiera, który odbył z wynikiem co najmniej dostatecznym próby użytkowości organizowaną przez prezydium wojewódzkich rad narodowych lub w państwowych zakładach treningu koni. Ogiery odbywające zaprawę i próby dzielności na torach wyścigowych uważa się za ogiery odpowiedniej dzielności, jeżeli zajęły płatne miejsca w wyścigach urządzanych przez jednostki państwowe uprawnione do urządzania wyścigów konnych.

2. Dowodem pochodzenia konia jest:

- 1) świadectwo pokrycia klaczy i urodzenia źrebca albo
- 2) świadectwo wpisania konia do księgi zarodowych koni polskiej lub obcokrajowej.

III. Księgi zarodowego bydła i rejestry krów.

§ 13. 1. Księgi prowadzi się dla bydła ras: nizinnej czarno białej, nizinnej czerwono białej, polskiej czerwonej, simentalskiej oraz duńskiej czerwonej.

2. Do ksiąg wpisuje się zwierzęta pochodzenia krajowego oraz zwierzęta importowane według następujących zasad:

- 1) do ksiąg rasy nizinnej czarno-białej — bydło rasy nizinnej czarno-białej pochodzenia krajowego oraz bydło tejże rasy importowane,
- 2) do ksiąg rasy nizinnej czerwono-białej — bydło rasy nizinnej czerwono-białej pochodzenia krajowego oraz bydło tejże rasy importowane,
- 3) do ksiąg rasy polskiej czerwonej — bydło tej rasy pochodzenia krajowego oraz bydło uzyskane z krzyżowania bydła tej rasy z bydlęciem rasy duńskiej czerwonej,

4) do ksiąg rasy simentalskiej — bydło tej rasy pochodzenia krajowego i importowane,

5) do ksiąg rasy duńskiej czerwonej — bydło tej rasy pochodzenia krajowego i importowane.

§ 14. 1. Do ksiąg zarodowych krów wpisuje się krowy, które:

- 1) mają ukończoną co najmniej jedną laktację,
- 2) odpowiadają wymaganiom wymienionym w poniższej tabeli:

Rodzaj księgi	Pochodzenie krowy	Rasa i odmiana	Roczna wydajność (wymagania minimalne)				Pokrój minimum punktów	Ciężar ciała kg (wymagania minimalne)	
			mleka kg	% tłuszczu	lub kg tłuszczu	przy % tłuszczu		po I ocięciu	po III ocięciu
Księga powiatowa (P)		Nizinna czarno-biała odmiana pomorska	3.000	3,30	100	3,00	65	450	500
		Nizinna czarno-biała odmiana zachodnia	2.900	3,40	100	3,10	65	425	475
		Nizinna czarno-biała odmiana środkowej i południowej części kraju	2.900	3,40	100	3,20	65	400	450
		Nizinna czerwono-biała	2.900	3,30	96	3,00	65	425	475
		Polska czerwona odmiana dolinowa	2.500	3,65	90	3,50	65	350	400
		" " " podgórska	2.400	3,75	90	3,60	65	350	400
		" " " śląska	2.600	3,50	90	3,40	65	400	450
		" " " rawicka	2.500	3,65	90	3,50	65	375	420
		Simentalska	2.650	3,60	96	3,45	65	450	500
Duńska czerwona	2.650	3,80	100	3,65	65	375	420		
Księga wojewódzka (W)	co najmniej ojciec i matka zapisani do księgi powiatowej	Nizinna czarno-biała odmiana pomorska	3.500	3,30	115	3,10	70	475	550
		Nizinna czarno-biała odmiana zachodnia	3.400	3,40	115	3,15	70	450	500
		Nizinna czarno-biała odmiana środkowej i południowej części kraju	3.350	3,45	115	3,25	70	425	475
		Nizinna czerwono-biała	3.400	3,40	115	3,15	70	450	500
		Polska czerwona odmiana dolinowa	2.700	3,75	100	3,55	70	375	420
		" " " podgórska	2.600	3,85	100	3,65	70	375	420
		" " " śląska	2.800	3,60	100	3,45	70	425	475
		" " " rawicka	2.700	3,75	100	3,55	70	400	450
		Simentalska	2.850	3,70	105	3,50	70	475	550
Duńska czerwona	2.850	3,90	110	3,70	70	400	450		
Księga krajowa (K)	co najmniej ojciec i matka zapisani do księgi wojewódzkiej	Nizinna czarno-biała odmiana pomorska	3.700	3,30	—	—	75	500	600
		Nizinna czarno-biała odmiana zachodnia	3.600	3,40	—	—	75	475	550
		Nizinna czarno-biała odmiana środkowej i południowej części kraju	3.550	3,45	—	—	75	450	500
		Nizinna czerwono-biała	3.600	3,40	—	—	75	475	550
		Polska czerwona odmiana dolinowa	2.900	3,85	—	—	75	400	450
		" " " podgórska	2.800	4,00	—	—	75	400	450
		" " " śląska	3.000	3,75	—	—	75	450	500
		" " " rawicka	2.900	3,85	—	—	75	425	475
		Simentalska	3.050	3,80	—	—	75	500	600
Duńska czerwona	3.500	4,05	—	—	75	425	475		

2. Do ksiąg zarodowych buhajów wpisuje się buhaje:

1) należące do ras nizinnej czarno-białej, nizinnej czerwono-białej i simentalskiej, jeżeli ukończyły 12 miesięcy życia,

a należące do ras polskiej czerwonej i duńskiej czerwonej — 15 miesięcy życia,

2) odpowiadające wymaganiom wymienionym w poniższej tabeli:

Rodzaj księgi	Pochodzenie	Rasa i odmiana	Pokrój (minimum punktów)	Ciężar ciała w kg w wieku (wymagania minimalne)	
				12 miesięcy	18 miesięcy
Księga powiatowa (P)	co najmniej: ojciec — świadectwo uznania I kategorii; matka zapisana do księgi P	Nizinna czarno-biała odmiana pomorska	65	330	470
		„ „ „ „ zachodnia	65	320	450
		„ „ „ „ środkowej i południowej części kraju	65	310	440
		Nizinna czerwono-biała	65	320	450
		Polska czerwona odmiana dolinowa	65	270	380
		„ „ „ „ podgórska	65	270	380
		„ „ „ „ śląska	65	300	400
		„ „ „ „ rawicka	65	300	400
		Simentalska	65	330	470
		Duńska czerwona	65	300	400
Księga wojewódzka (W)	co najmniej: ojciec zapisany do księgi P, o użytkowości matki odpowiadającej warunkom wpisu do księgi wojewódzkiej; matka zapisana do księgi P, o użytkowości odpowiadającej warunkom wpisu do księgi wojewódzkiej	Nizinna czarno-biała odmiana pomorska	70	330	470
		„ „ „ „ zachodnia	70	320	450
		„ „ „ „ środkowej i południowej części kraju	70	310	440
		Nizinna czerwono-biała	70	320	450
		Polska czerwona odmiana dolinowa	70	270	380
		„ „ „ „ podgórska	70	270	380
		„ „ „ „ śląska	70	300	400
		„ „ „ „ rawicka	70	300	400
		Simentalska	70	330	470
		Duńska czerwona	70	300	400
Księga krajowa (K)	co najmniej: ojciec zapisany do księgi W, o użytkowości matki odpowiadającej warunkom wpisu do księgi krajowej; matka zapisana do księgi W, o użytkowości odpowiadającej warunkom wpisu do księgi krajowej	Nizinna czarno-biała odmiana pomorska	75	360	500
		„ „ „ „ zachodnia	75	350	485
		„ „ „ „ środkowej i południowej części kraju	75	340	460
		Nizinna czerwono-biała	75	350	485
		Polska czerwona odmiana dolinowa	75	280	400
		„ „ „ „ podgórska	75	280	400
		„ „ „ „ śląska	75	310	440
		„ „ „ „ rawicka	75	310	440
		Simentalska	75	360	500
		Duńska czerwona	75	310	440

3. Buhaj wpisany do księgi powiatowej lub wojewódzkiej a nie odpowiadający pod względem pochodzenia i pokroju wymaganiom, określonym dla wpisu do księgi stopnia bezpośrednio wyższego (wojewódzkiej lub krajowej), może być do takiej księgi przepisany, nawet pośmiertnie, jeżeli każda z córek buhaja w ilości określonej w ust. 4 wykaże się użytkowością co najmniej o 300 kg mleka i o 0,2% tłuszczu wyższą od użytkowości przeciętnej jej matki, przy czym użytkowość córek nie może być niższa, aniżeli użytkowość wymagana dla wpisu krów do księgi tego stopnia, do której buhaj jest przepisywany. Za podstawę przyjmuje się przeciętną wydajność córek i ich matek za 3 odpowiednio kolejne laktacje nie dłuższe niż 300 dni.

4. Ilość córek porównywanych ze swymi matkami powinna wynosić co najmniej:

- 1) przy przepisywaniu z księgi powiatowej do wojewódzkiej — 10 sztuk,
- 2) przy przepisywaniu z księgi wojewódzkiej do krajowej — 20 sztuk.

5. Krowa wpisana do księgi powiatowej lub wojewódzkiej, a nie odpowiadająca pod względem pochodzenia i pokroju wymaganiom dla wpisu do księgi stopnia bezpośrednio wyższego (wojewódzkiej lub krajowej), może być wpisana do takiej księgi, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) w razie przepisywania z księgi powiatowej do księgi wojewódzkiej krowa dała w ciągu 5 laktacji co najmniej

4 cielęta zdrowe i poprawnie zbudowane, a przeciętna jej mleczność w okresie tych laktacji była co najmniej o 300 kg wyższa, przeciętna zaś zawartość tłuszczu w mleku — co najmniej o 0,2% wyższa od norm wymaganych dla wpisu do księgi wojewódzkiej,

- 2) w razie przepisywania z księgi wojewódzkiej do księgi krajowej krowa dała w ciągu 7 laktacji co najmniej 6 cieląt zdrowych i poprawnie zbudowanych, a przeciętna jej mleczność w okresie tych laktacji była co najmniej o 200 kg wyższa, przeciętna zaś zawartość tłuszczu w mleku co najmniej o 0,2% wyższa od norm wymaganych dla wpisu do księgi krajowej.

§ 15. 1. Tożsamość oraz pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do ksiąg, ustala się na podstawie numeru cielącego oraz metryczki urodzenia. Przy wpisywaniu krów do ksiąg powiatowych do stwierdzenia tożsamości wystarcza numer oborowy.

2. Cielęciu od krowy objętej oceną wartości użytkowej zootechnik prowadzący ocenę tej wartości powinien założyć w prawe ucho kolczyk z numerem cielęcym, przy czym dla cielęcia pochodzącego od krowy wpisanej do ksiąg powinien wystawić metryczkę.

3. Metryczka powinna zawierać: numer cielęcy, datę założenia kolczyka, nazwę cielęcia, opis umaszczenia, kontury umaszczenia, datę wystawienia i numer metryczki, nazwisko, imię i adres hodowcy lub nazwę i adres instytucji będącej

hodowcą, nazwę krowy-matki cielęcia, jej rasę i numer oborowy, cielęcy i licencyjny, datę pokrycia, nazwę buhaja-ojca cielęcia, jego rasę, numer cielęcy i licencyjny, a jeżeli buhaj nie jest licencjonowany — numer jego świadectwa uznania, rasę i datę urodzenia cielęcia, jego płeć oraz ciężar ciała w kg w 3 — 5 dniu po urodzeniu, podpis hodowcy i podpis zootechnika prowadzącego ocenę wartości użytkowej.

4. Metryczka powinna być najpóźniej w ciągu 6 tygodni od urodzenia cielęcia przesłana przez zootechnika prowadzącego ocenę wartości użytkowej do organu administracji państwowej prowadzącego księgę, w której matka cielęcia jest wpisana, i przez ten organ przechowywana.

§ 16. 1. Mleczność krów stwierdzają zootechnicy oceny wartości użytkowej zatrudnieni w prezydiach rad narodowych na podstawie próbnych dojów, przeprowadzanych w zasadzie co najmniej co 30 dni. W gospodarstwach podległych Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych mleczność krów mogą również stwierdzać zootechnicy zatrudnieni w tych gospodarstwach pod nadzorem zootechników oceny wartości użytkowej zatrudnionych w prezydiach rad narodowych.

2. Ilość mleka udojonego od krowy w czasie próbnego doju określa się w kilogramach z dokładnością do 0,1 kg za okres 24 godzin (dobę).

3. Zawartość tłuszczu w mleku poszczególnych krów określa się z dokładnością do 0,01% wojewódzkie laboratoria kontroli mleczności na podstawie próbek mleka pobranych do badania w czasie próbnego doju i przesłanych do laboratorium przez zootechnika prowadzącego ocenę wartości użytkowej.

§ 17. 1. Przy ocenie pokroju bydła stosuje się następującą punktację:

głowa i szyja	— do 5 punktów
przód (głębokość i szerokość, ozebrowanie, związanie)	— do 20 "
środkowa część tułowia (grzbiet, lędźwie i brzuch)	— do 15 "
zad (krzyż i miednica, szerokość, długość i kształt)	— do 20 "
nogi i chód	— do 10 "
oznaki użytkowości	— do 10 "
wygląd ogólny (konstytucja, typ użytkowy, harmonia budowy i wyrośnięcie)	— do 20 "

razem — do 100 punktów.

2. Przy ocenie pokroju należy podać szczegółowy opis zalet i wad budowy oraz wypełnić kontur umaszczeniowy i dokonać opisu umaszczenia.

§ 18. Do rejestru krów wpisuje się krowy z wyjątkiem należących do ras, dla których prowadzi się księgi zarodowego bydła, bez względu na umaszczenie i pokrój, odpowiadające jednemu z następujących warunków:

- 1) przy ciężarze ciała co najmniej 400 kg — roczna wydajność mleka wynosi co najmniej 1200 kg za każde 100 kg ciężaru ciała, zawartość zaś tłuszczu w mleku co najmniej 3,3%,
- 2) bez względu na ciężar ciała — roczna wydajność mleka wynosi co najmniej 3.500 kg o zawartości tłuszczu co najmniej 4,5%,
- 3) bez względu na ciężar ciała — w wieku 15 lat lub więcej roczna wydajność mleka wynosi co najmniej 3.500 kg o zawartości tłuszczu co najmniej 3,3%,

4) bez względu na ciężar ciała — roczna wydajność mleka wynosi co najmniej 2.500 kg o zawartości tłuszczu co najmniej 5,0%.

§ 19. 1. Zwierzę zalicencjonowane znakuje się kolczykiem, który zakłada się w lewe ucho,

2. Krowę wpisaną do rejestru znakuje się kolczykiem, który zakłada się w prawe ucho.

3. Kolczyk powinien zawierać:

- 1) przy zalicencjonowaniu do księgi powiatowej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (P) i symbol województwa,
- 2) przy zalicencjonowaniu do księgi wojewódzkiej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (W) i symbol województwa,
- 3) przy zalicencjonowaniu do księgi krajowej — numer kolejny wpisu i symbol księgi (K),
- 4) przy wpisywaniu do rejestru krów — numer kolejny wpisu, symbol rejestru (R) i symbol województwa.

§ 20. 1. Bydło importowane wpisuje się do ksiąg, jeżeli:

- 1) odpowiada wymogom ustalonym w § 5 pkt 1, a pod względem pokroju i wartości użytkowej — wymogom ustalonym w § 14,
- 2) ma świadectwa pochodzenia (rodowody) wydane przez instytucje hodowlane kraju eksportującego, stwierdzające, że pochodzi ono od rodziców wpisanych do ksiąg rodowych danego kraju.

2. O rodzaju księgi zarodowego bydła (P,W,K), do której bydło importowane może być wpisane ze względu na swoje pochodzenie, orzeka komisja powołana przez Ministra Rolnictwa.

IV. Księgi zarodowej trzody chlewnej.

§ 21. 1. Księgi prowadzi się dla trzody chlewnej rasy wielkiej białej, białej zwiślouchej i puławskiej.

2. Do rasy wielkiej białej zalicza się trzodę chlewną, zaliczaną przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia do ras: wielkiej białej angielskiej i białej ostrouchy oraz zwierzęta uzyskane z krzyżowania tych ras.

3. Do ksiąg rasy wielkiej białej wpisuje się trzodę chlewną tej rasy pochodzenia krajowego oraz trzodę chlewną importowaną odpowiedniej rasy (ust. 2).

4. Do ksiąg rasy białej zwiślouchy wpisuje się trzodę chlewną tej rasy pochodzenia krajowego oraz trzodę chlewną importowaną ras białych zwiślouchych.

5. Do ksiąg rasy puławskiej wpisuje się: 1) trzodę chlewną tej rasy, 2) trzodę chlewną uzyskaną z krzyżowania i przy zastosowaniu heterospermii zgodnie z warunkami określonymi w odrębnych przepisach.

6. Do ksiąg wpisuje się zwierzęta, które mają prawidłowo wykształcone sutki, przy czym dopuszczalne jest asymetryczne położenie tylko jednego sutka.

§ 22. Do ksiąg powiatowych wpisuje się lochy, które:

- 1) odchowwały przynajmniej jeden miot,
- 2) pochodzą po ojcach, wpisanych do ksiąg,
- 3) uzyskały przy ocenie pokroju (§ 27) w sumie co najmniej 70 punktów,
- 4) mają co najmniej 12 sutek.

§ 23. 1. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się lochy, które:

- 1) odchowwały pierwszy miot do 8 tygodni życia,
- 2) odpowiadają wymogom wymienionym w poniższej tabeli (liczby w nawiasach dotyczą loch, które dając miot były pierwiastkami):

Rasa	Pochodzenie	Miot, z którego locha pochodzi (wymagania minimalne)					Pokrój (co najmniej punktów)
		w dniu urodzenia (żywe i martwe)		w 21 dniu po urodzeniu		Przeciętny ciężar prosięcia w 56 dniu po urodzeniu kg	
		ilość prosiąt	łączy ciężar miotu kg	ilość prosiąt	przeciętny ciężar prosięcia kg		
1	2	3	4	5	6	7	8
Wielka biała i biała zwisłoucha	co najmniej: ojciec — księga W matka — księga P	8 (6)	9 (6,5)	6 (5)	4,5 (4,5)	13	70
Puławska	co najmniej: ojciec — księga W matka — księga P	7 (5)	6,5 (4,5)	5 (4)	4 (4)	12	70

Ciężar ciała stwierdzony w ciągu 3 dni po uro- dzeniu pierwszego miotu (co najmniej kg)	Minimalna ilość sutków	Użytkowość własna wykazana w 1 miocie (wymagania minimalne)				
		w dniu urodzenia (żywe i martwe)		w 21 dniu po urodzeniu		przeciętny ciężar prosięcia w 56 dniu po urodzeniu kg
		ilość prosiąt	łączy ciężar miotu kg	ilość prosiąt	przeciętny ciężar prosięcia kg	
9	10	11	12	13	14	15
140	12	6	6,5	5	4,5	13
120	12	5	4,5	4	4	12

2. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się knury, które:
1) ukończyły 6 miesięcy życia,

2) odpowiadają wymaganiom, wymienionym w poniższej tabeli (liczby w nawiasach dotyczą loch, które dając miot były pierwiastkami):

Rasa	Pochodzenie	Miot z którego knur pochodzi (wymagania minimalne)					Pokrój (co najmniej punktów)	Ciężar ciała (wymagania minimalne)		Minimal- na ilość sutków
		w dniu urodzenia (żywe i martwe)		w 21 dniu po urodzeniu		Przeciętny ciężar prosięcia w 56 dniu po urodzeniu kg		w wieku miesiący	kg	
		ilość prosiąt	łączy ciężar miotu kg	ilość prosiąt	przeciętny ciężar prosięcia kg					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Wielka biała i biała zwisłoucha	co najmniej: ojciec — księga W matka — księga W	8 (6)	9 (6,5)	6 (5)	4,5 (4,5)	13	75	6 7 8	70 85 100	12
Puławska	co najmniej: ojciec — księga W matka — księga W	7 (5)	6,5 (4,5)	5 (4)	4 (4)	12	75	6 7 8	65 75 85	12

§ 24. 1. Do ksiąg krajowych wpisuje się lochy, które:
1) wpisane są do ksiąg wojewódzkich,
2) odchowały drugi miot do 8 tygodni życia,

3) odpowiadają wymaganiom, wymienionym w poniższej tabeli:

Rasa	Pochodzenie	Użytkowość własna wykazana w dwóch pierwszych miotach (wymagania minimalne)					Pokrój (co najmniej punktów)	
		w dniu urodzenia (żywe i martwe)			w 21 dniu po urodzeniu			
		ilość prosiąt		łączny ciężar miotów kg	ilość prosiąt	przeciętny ciężar prosięcia kg		
		razem	w tym w pierwszym miocie					
2	3	4	5	6	7	8	9	
Wielka biała i biała zwisłoucha	co najmniej: ojciec — księga W matka — księga W	20	8	25	16	5,5	15	75
Puławska	co najmniej: ojciec — księga W matka — księga W	18	7	19	14	4,5	13,5	75

2. Do ksiąg krajowych wpisuje się knury, które:

- 1) wpisane są do ksiąg wojewódzkich,
- 2) ukończyły 18 miesięcy życia,
- 3) odpowiadają wymaganiom wymienionym w poniższej tabeli:

Rasa	Pochodzenie	Pokrój (co najmniej punktów)	Średni przyrost dzienny od urodzenia do dnia zalicencjonowania do księgi W (wymagania minimalne) w gramach
1	2	3	4
Wielka biała i biała zwisłoucha	ojciec — księga K matka — co najmniej księga W	80	460
Puławska	ojciec — księga K matka — co najmniej księga W	80	400

3. Knur pochodzący od obojga rodziców wpisanych do ksiąg wojewódzkich może być wpisany do księgi krajowej, jeżeli pod względem pokroju i przyrostu dziennego odpowiada wymaganiom dla wpisu do ksiąg krajowych, a ponadto córki jego w ilości co najmniej 5 sztuk wykazały wartość użytkową, wymaganą dla wpisu do ksiąg krajowych.

§ 25. 1. Ocena wartości użytkowej loch obejmuje stwierdzenie w poszczególnych miotach ilości i łącznego ciężaru prosiąt w 1 dniu po urodzeniu oraz ilości i ciężaru poszczególnych prosiąt w 21 i 56 dniu po urodzeniu, przy czym w 21 dniu po urodzeniu znakuje się każde z prosiąt miotu na prawym uchu (rasy białe) lub na obu uszach (rasa puławska) numerem prosięcem.

2. Ocenę wartości użytkowej loch prowadzi hodowca.

§ 26. 1. Tożsamość oraz pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do księgi wojewódzkiej, ustala się na podstawie numeru prosięcego (§ 25 ust. 1) i metryczki miociu. Pochodzenie lochy, która ma być wpisana do księgi powiatowej, ustala się na podstawie metryczki miotu lub na podstawie świadectwa pokrycia knurem jej matki.

2. Dla prosiąt po lochach wpisanych do ksiąg hodowca wystawia metryczki miotu.

3. Metryczka powinna być wystawiona najpóźniej w ciągu 2 tygodni od dnia odsadzenia prosiąt od lochy.

4. Metryczka miotu powinna zawierać: nr metryczki, nazwę lochy-matki miotu i jej numer licencyjny, nazwę knura-ojca miotu i jego numer licencyjny, datę pokrycia, datę oproszenia, kolejność miotu lochy, ilość prosiąt martwo urodzonych w miocie, łączną ilość żywo i martwo urodzonych prosiąt (osobno knurków i loszek) oraz łączny ich ciężar w 1 dniu po urodzeniu, ilość prosiąt (osobno knurków i loszek) oraz łączny ciężar miotu w 21 i 56 dniu po urodzeniu, numery prosięce, ilość sutków (lewej i prawej strony) oraz ciężary poszczególnych knurków i loszek miotu w 21 i 56 dniu po urodzeniu, uwagi ogólne o miocie, datę wystawienia metryczki, podpis hodowcy, nazwisko, imię i adres hodowcy lub nazwę i adres instytucji będącej hodowcą oraz straty w miocie do końca 8 tygodnia z uwidocznieniem strat powstałych w 1 dniu, od 2 do 21 dnia i od 22 do 56 dnia po urodzeniu.

5. Metryczka powinna być niezwłocznie po wystawieniu przesłana przez hodowcę do prezydium wojewódzkiej rady narodowej i tam przechowywana. W przypadku gdy metryczka dotyczy miotu od lochy wpisanej do księgi krajowej — prezydium wojewódzkiej rady narodowej przekazuje ją niezwłocznie do Ministerstwa Rolnictwa.

§ 27. 1. Przy ocenie pokroju trzody chlewnej stosuje się następującą punktację:

głowa i szyja	— do 5 punktów
grzbiet, lędźwie i krzyż	— do 15 „
szynka przednia (łopatka)	— do 5 „
klatka piersiowa	— do 10 „
długość boku	— do 15 „
głębokość boku	— do 5 „
szynka zadnia	— do 20 „
nogi i chód	— do 10 „
wygląd ogólny	— do 15 „

razem — do 100 punktów.

2. Przy ocenie pokroju należy oznaczyć zalety i wady pokroju na schemacie.

§ 28. 1. Zwierzę zalicencjonowane znakuje się na lewym uchu.

2. Znakowanie powinno zawierać:

- 1) przy zalicencjonowaniu do księgi powiatowej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (P) i symbol województwa,
- 2) przy zalicencjonowaniu do księgi wojewódzkiej — numer kolejny wpisu i symbol województwa,

3) przy zalicencjonowaniu do księgi krajowej -- symbol księgi krajowej (K).

§ 29. Trzodę chlewną importowaną wpisuje się do ksiąg wojewódzkich i krajowych, jeżeli:

- 1) odpowiada wymaganiom ustalonym w § 5 pkt 1, § 21 ust. 6 oraz w §§ 23 i 24 w odniesieniu do wieku (knury), ilości odchowanych miotów (loch), pokroju i ilości sutków (knury i lochy) oraz użytkowości własnej u loch, wykazanej w pierwszym miocie lub w pierwszych dwóch miotach,
- 2) ma świadectwa pochodzenia (rodowody), wydane przez instytucje hodowlane kraju eksportującego, stwierdzające, że pochodzi ona od rodziców wpisanych do ksiąg rodowych danego kraju.

V. Księgi zarodowych owiec.

§ 30. 1. Księgi prowadzi się dla owiec ras: merynos, polskiej górskiej, karakuł i czarnogłówki oraz dla owiec koźuchowych i polskich owiec długowłnistych.

2. Owce importowane wpisuje się:

- 1) owce rasy merynos do ksiąg rasy merynos,
- 2) owce rasy karakuł do ksiąg rasy karakuł,
- 3) owcę rasy romanowskiej — do ksiąg owiec koźuchowych,
- 4) owce ras: kent, lain, texel i fryz — do ksiąg polskich owiec długowłnistych.

§ 31. Do ksiąg wpisuje się owce, które ukończyły 24 miesiące życia, a pod względem pochodzenia, użytkowości i pokroju odpowiadają warunkom określonym w §§ 32, 33, 35 i 40.

§ 32. 1. Do ksiąg powiatowych wpisuje się:

- 1) maciorki bez ustalonego pochodzenia,
- 2) tryki po ojcach uznanych ze świadectwem I kategorii i matkach wpisanych co najmniej do księgi powiatowej.

2. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się:

- 1) maciorki po rodzicach wpisanych co najmniej do ksiąg powiatowych,
- 2) tryki po rodzicach wpisanych co najmniej do ksiąg powiatowych, a pod względem użytkowości i pokroju odpowiadających warunkom wpisu do ksiąg wojewódzkich.

3. Do ksiąg krajowych wpisuje się maciorki i tryki po rodzicach wpisanych co najmniej do ksiąg wojewódzkich.

§ 33. 1. Owce ras: merynos, polskiej górskiej i czarnogłówki oraz polskie owce długowłniste wpisuje się do poszczególnych ksiąg, jeżeli:

- 1) ich roczna wydajność wełny potnej w ostatnim roku przed wpisem wynosi co najmniej:

Rasa	Piec	Ciężar wełny w kilogramach w przypadku wpisu do księgi:		
		P	V	K
merynos	maciorka	3,5	4,0	5,5
	tryk	4,5	5,5	7,0
polska górską	maciorka	2,5	3,0	4,0
	tryk	3,5	4,0	5,0
czarnogłówka	maciorka	3,0	3,5	5,0
	tryk	4,0	4,5	5,5
polskie owce długowłniste	maciorka	3,0	3,5	5,0
	tryk	3,5	4,5	6,0

- 2) mają wełnę zdrową odpowiedniej długości, grubości i siły włosa.

2. Owce koźuchowe wpisuje się do ksiąg, jeżeli skóra na koźuch ma włos zdrowy, odpowiedniej długości, grubości i siły oraz gdy stosunek włosów rdzeniowych do puchowych jest właściwy.

3. Owce rasy karakuł wpisuje się do ksiąg, jeżeli w wieku jagnięcym miały smuszkę odpowiedniej wielkości i jakości, a w czasie licencji mają okrywę o właściwym stosunku włosów rdzeniowych do puchowych oraz o odpowiedniej długości kosmka.

§ 34. 1. Owce wymienione w § 33 ust. 1, wykazujące się wydajnością wełny co najmniej o 15% wyższą, aniżeli wydajność wymagana dla wpisu do ksiąg wojewódzkich, mogą być wpisane do tych ksiąg bez względu na pochodzenie.

2. Owce wymienione w § 33 ust. 1, wykazujące się wydajnością wełny co najmniej o 25% wyższą, aniżeli wydajność wymagana dla wpisu do ksiąg krajowych, mogą być wpisane do tych ksiąg, choćby pod względem pochodzenia odpowiadały tylko warunkom przewidzianym dla wpisu do ksiąg wojewódzkich.

§ 35. 1. Owce wpisuje się do poszczególnych ksiąg, jeżeli przy ocenie pokroju uzyskały w sumie co najmniej następujące ilości punktów:

1) dla wpisu do księgi powiatowej	— 60 punktów
2) dla wpisu do księgi wojewódzkiej	— 70 „
3) dla wpisu do księgi krajowej	— 80 „

2. Przy ocenie pokroju stosuje się następującą punktację:

głowa i szyja	— do 5 punktów
tulów (głębokość, szerokość, ozebrowanie, budowa zadu, brzuch)	— do 15 „
nogi (ustawienie, kształt, grubość kości)	— do 10 „
oznaki użytkowości (typowość obłożenia, długość wełny oraz inne oznaki zewnętrzne danego kierunku użytkowości)	— do 60 „
wygląd ogólny	— do 10 „
razem	— do 100 punktów.

§ 36. 1. Ocena wartości użytkowej (§§ 33 i 34) przeprowadza:

- 1) u owiec wełnistych — hodowca,
- 2) u owiec koźuchowych i rasy karakuł — zootechnik.

2. Czynności zootechnika określone w ust. 1 pkt 2 wykonuje zootechnik upoważniony do tego przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

3. W przypadku gdy prawidłowość oceny wartości użytkowej przeprowadzona przez hodowcę nasuwa wątpliwości, prezydium wojewódzkiej rady narodowej może zarządzić dokonanie ponownej oceny przez zootechnika.

4. Ocena jakości wełny u owiec wełnistych, skóry na koźuch u owiec koźuchowych oraz okrywy u owiec dorosłych rasy karakuł przeprowadza się w odroście włosa co najmniej 4-miesięcznym, ocenę jakości smuszki — w długim lub trzecim dniu po urodzeniu.

§ 37. 1. Tożsamość i pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do ksiąg, z wyjątkiem maciorek, które mają być wpisane do ksiąg powiatowych, ustala się:

- 1) u owiec wełnistych i koźuchowych na podstawie numeru jagnięcego i notesu owczarnianego,

2) u owiec rasy karakuł na podstawie numeru jagnięcego i metryki.

2. Po okoceniu się maciorzki hodowca pod nadzorem zootechnika opisuje umaszczenie i oznacza jagnięta numerem jagnięcym oraz wpisuje je do notesu owczarnianego, a jeżeli chodzi o jagnięta rasy karakuł, wystawia metryczki.

3. Notes owczarniany powinien zawierać dla każdego wpisanego jagnięcia: numer maciorzki-matki (jagnięcy, owczarniany lub licencyjny) oraz datę jej urodzenia; wagę żywą maciorzki-matki z podaniem daty ważenia; wydajność weny w kg z podaniem daty strzyży, okresu odróstu w miesiącach i długości weny w cm; numery (jagnięcy, owczarniany lub licencyjny) rodziców maciorzki-matki; numer tryka (jagnięcy, licencyjny lub uznania), który pokrył maciorzkę, datę pokrycia, datę wykotu i numery jagniąt (osobno tyczków i maciorzek); ciężar jagniąt po urodzeniu w kg, ciężar jagniąt w 100 dni po urodzeniu w kg z podaniem daty ważenia; ciężar jagniąt w dniu ukończenia 1 roku w kg z podaniem daty ważenia, bonitację potomstwa (jagniąt), co się stało z jagnięciem i pierwszą strzyżę jagnięcia w kg.

4. Metryczka jagnięcia rasy karakuł powinna zawierać: numer metryczki, nazwisko, imię i adres hodowcy albo nazwę i adres instytucji będącej hodowcą, numer (jagnięcy, licencyjny lub uznania) ojca, numer (jagnięcy, owczarniany lub licencyjny) matki jagnięcia, numer jagnięcy, datę urodzenia, adnotacje, czy wykot obejmował więcej jagniąt, czy tylko dane jagnię, płęć, ciężar po urodzeniu, przeznaczenie jagnięcia, ocenę jego najważniejszych cech budowy, bonitację ze wzmianką, w którym dniu po urodzeniu została ona przeprowadzona, datę wystawienia metryczki oraz podpis hodowcy i zootechnika.

5. Notesy owczarniane oraz metryczki owiec rasy karakuł najpóźniej w ciągu miesiąca po zakończeniu wykotów powinny być przesłane przez hodowcę do prezydium wojewódzkiej rady narodowej i tam przechowywane.

§ 38. Przy licencjonowaniu owiec do ksiąg wojewódzkich i krajowych sporządza się szczegółowy opis oceny runa lub okrywy oraz pokroju. Opis ten zamieszcza się w księdze.

§ 39. 1. Zwierzę zalicencjonowane znakuje się na lewym uchu.

2. Znakowanie powinno zawierać:

- 1) przy zalicencjonowaniu do księgi powiatowej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (P) i symbol województwa,
- 2) przy zalicencjonowaniu do księgi wojewódzkiej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (W) i symbol województwa,
- 3) przy zalicencjonowaniu do księgi krajowej — numer kolejny wpisu i symbol księgi (K).

§ 40. Owce importowane wpisuje się do ksiąg, jeżeli:

- 1) ukończyły 24 miesiące życia, odpowiadają wymaganiom ustalonym w § 5 pkt 1 oraz w §§ 33 i 35,
- 2) a jeżeli chodzi o wpis do ksiąg wojewódzkich i krajowych, mają świadectwa pochodzenia (rodowody) wydane przez instytucje hodowlane kraju eksportującego, stwierdzające, że pochodzą one od rodziców wpisanych do ksiąg rodowych danego kraju.

VI. Księgi zarodowych kóz.

§ 41. Księgi prowadzi się dla kóz białych uszlachetnionych i barwnych uszlachetnionych oraz kóz saaneńskich.

§ 42. 1. Do ksiąg powiatowych wpisuje się kozy, które:

- 1) do 18 miesiąca życia urodziły co najmniej 1 zdrowe koźlą,

2) wykazały się wydajnością mleka wynoszącą co najmniej 600 kg rocznie, a gdy chodzi o pierwiastki — co najmniej 480 kg rocznie, o zawartości tłuszczu nie niższej niż 3,0%,

3) uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej 65 punktów (§ 47).

2. Do ksiąg powiatowych wpisuje się kozy, które:

- 1) pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg,
- 2) uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej 65 punktów.

§ 43. 1. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się kozy, które:

- 1) do 24 miesiąca życia urodziły co najmniej 2 zdrowe koźlęta,
- 2) mają następujące pochodzenie:
 - a) ojciec wpisany do księgi wojewódzkiej,
 - b) matka wpisana do księgi powiatowej,
- 3) wykazały w ciągu ostatniego roku wydajność co najmniej 800 kg mleka rocznie, o zawartości tłuszczu nie niższej niż 3,2%,
- 4) uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej 70 punktów.

2. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się kozy, które:

- 1) pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg wojewódzkich,
- 2) uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej 75 punktów.

§ 44. 1. Do ksiąg krajowych wpisuje się kozy, które:

- 1) w ciągu 3 lat życia urodziły co najmniej 4 zdrowe koźlęta,
- 2) pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg wojewódzkich,
- 3) wykazały w ciągu ostatnich 2 lat wydajność co najmniej 1000 kg mleka rocznie o zawartości tłuszczu nie niższej niż 3,2%,
- 4) uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej 75 punktów.

2. Do ksiąg krajowych wpisuje się kozy, które:

- 1) wykazały się potomstwem w ilości co najmniej 10 córek o wydajności mleka co najmniej 800 kg rocznie, o zawartości tłuszczu nie niższej niż 3,2%,
- 2) pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg wojewódzkich,
- 3) uzyskały przy ocenie pokroju w sumie co najmniej 80 punktów.

§ 45. 1. Tożsamość oraz pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do ksiąg, ustala się na podstawie numeru koźlęcego i metryczki. Przy wpisywaniu kóz do ksiąg powiatowych do stwierdzenia tożsamości wystarcza numer koziarniany.

2. Koźlęciu od kozy objętej oceną wartości użytkowej zootechnik oceny wartości użytkowej zatrudniony w prezydium rady narodowej powinien założyć w prawe ucho kolczyk z numerem koźlęcym, przy czym dla koźlęcia pochodzącego od kozy wpisanej do ksiąg powinien wystawić metryczkę.

3. Metryczka powinna zawierać: numer koźlęcy, datę urodzenia, płęć, ciężar na drugi dzień po urodzeniu, numer ojca (koźlęcy, uznania lub licencyjny), numer matki (koźlęcy, koziarniany lub licencyjny), imię, nazwisko i adres hodowcy lub nazwę i adres instytucji będącej hodowcą oraz podpis hodowcy i zootechnika wystawiającego metryczkę.

4. Metryczka powinna być najpóźniej w ciągu 6 tygodni od urodzenia koźlęcia przesłana przez zootechnika oceny

wartości użytkowej do organu administracji państwowej prowadzącego księgę, w której matka koźlecia jest wpisana, i przez ten organ przechowywana.

§ 46. 1. Mleczność kóz stwierdzają zootechnicy oceny wartości użytkowej zatrudnieni w przydiach rad narodowych na podstawie próbnych dojów, przeprowadzanych w zasadzie co najmniej co 30 dni.

2. Ilość mleka udojonego od kozy w czasie próbnego doju określa się w kilogramach z dokładnością do 0,1 kg za okres 24 godzin (dobę).

3. Zawartość tłuszczu w mleku poszczególnych kóz określa się z dokładnością do 0,01% wojewódzkie laboratoria kontroli mleczności na podstawie próbek mleka pobranych do badania w czasie próbnego doju i przesłanych do laboratorium przez zootechnika oceny wartości użytkowej.

§ 47. Przy ocenie pokroju stosuje się następującą punktację:

głowa, szyja, uszy, rogi	— do 5 punktów
przód (kłąb, łopatka, ozebrowanie, szerokość i głębokość klatki piersiowej)	— do 15 „
środkowa część tułowia (grzbiet, lędźwie, brzuch, związanie)	— do 10 „
zad (szerokość, długość, kształt)	— do 20 „
nogi i chód	— do 10 „
oznaki użytkowości	— do 10 „
organy płciowe	— do 10 „
wygląd ogólny (konstytucja, typ użytkowy, harmonia budowy, wyrośnięcie)	— do 20 „
razem	— do 100 punktów.

1. Zwierzę zalicencjonowane znakuje się na lewym uchu.

2. Znakowanie powinno zawierać:

- 1) przy zalicencjonowaniu do księgi powiatowej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (P) i symbol województwa.
- 2) przy zalicencjonowaniu do księgi wojewódzkiej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (W) i symbol województwa,
- 3) przy zalicencjonowaniu do księgi krajowej — numer kolejny wpisu oraz symbol księgi (K).

§ 49. Kozы importowane wpisuje się do odpowiednich ksiąg, jeżeli:

- 1) odpowiadają wymaganiom ustalonym w § 5 pkt 1, w §§ 42, 43 i 44 z wyjątkiem wymagań dotyczących pochodzenia.
- 2) mają świadectwa pochodzenia (rodowody) wydane przez instytucje hodowlane kraju eksportującego, stwierdzające, że pochodzą one od rodziców wpisanych do ksiąg rodowych danego kraju.

VII. Księgi zarodowych królików.

§ 50. Księgi prowadzi się dla królików ras: polskiej białej średniej, białej wiedeńskiej, niebieskiej wiedeńskiej, szynszyl, srebrzystej francuskiej, baranów francuskich, czarnej podpalanej i angory białej.

§ 51. Do ksiąg wpisuje się króliki, które ukończyły 12 miesięcy życia.

§ 52. 1. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się samice, które:

- 1) odchowaly do 7 tygodnia życia z dwóch pierwszych miotów co najmniej 10 sztuk młodych,
- 2) uzyskały przy bonitacji w sumie co najmniej 70 punktów (§ 55).

2. Do ksiąg wojewódzkich wpisuje się samce, które:

- 1) pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg,
- 2) uzyskały przy bonitacji w sumie co najmniej 75 punktów.

§ 53. 1. Do księgi krajowej wpisuje się samice, które:

- 1) pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg,
- 2) odchowaly do 7 tygodnia życia w pierwszym roku co najmniej 16 sztuk młodych w nie więcej niż 3 miotach,
- 3) uzyskały przy bonitacji w sumie co najmniej 80 punktów.

2. Do księgi krajowej wpisuje się samce, które:

- 1) pochodzą od rodziców wpisanych do ksiąg,
- 2) uzyskały przy bonitacji w sumie co najmniej 85 punktów.

§ 54. 1. Tożsamość i pochodzenie zwierzęcia, które ma być wpisane do ksiąg, ustala się na podstawie numeru króliczęcego i metryczki.

2. Po okoceniu się samicy wpisanej do ksiąg zootechnik lub inna osoba upoważniona przez przydium wojewódzkiej rady narodowej znakuje króliczeta numerem króliczęcym w prawym uchu i wystawia metryczkę miotu.

3. Metryczka powinna zawierać: numer króliczęcy, datę urodzenia, płeć, numer licencyjny i rasę ojca, numer licencyjny i rasę matki, imię, nazwisko i adres hodowcy lub nazwę i adres instytucji będącej hodowcą oraz podpis wystawiającego metryczkę.

4. Metryczka powinna być niezwłocznie po wystawieniu przesłana przez hodowcę do organu administracji państwowej prowadzącego księgę, do której matka królicząt jest wpisana, i przez ten organ przechowywana.

§ 55. 1. Przy bonitacji królików ras mięsno-futerkowych: polskiej białej średniej, białej wiedeńskiej, niebieskiej wiedeńskiej, szynszyl, srebrzystej francuskiej, baranów francuskich i czarnej podpalanej stosuje się następującą punktację:

budowa: całokształt cech pokrojowych wraz z wielkością ocenianą na podstawie żywej wagi	do 30 punktów
futerko: a) barwa — jednolitość, intensywność, czystość ubarwienia, umaszczenie właściwe danej rasie	do 15 „
b) jakość — gęstość, gładkość, połysk, puszystość, długość i sprężystość włosa	do 20 „
konstytucja	do 10 „
kondycja i utrzymanie	do 10 „
wartość użytkowa rodziców i wynik ich bonitacji: płodność, plenność, ilość punktów za bonitację	do 15 „

razem do 100 punktów.

2. Ocena niedostateczna budowy albo cech futerka i konstytucji (poniżej 40% maksymalnej ilości punktów) dyskwalifikuje królika niezależnie od ogólnej ilości uzyskanych punktów.

3. Przy bonitacji królików czesankowych — rasy angory białej stosuje się następującą punktację:

budowa: całokształt cech pokrojowych wraz z wielkością ocenioną na podstawie żywej wagi	do 10 punktów
futerko: a) wełnistość — długość, gęstość, jakość i połysk włosa, owłosienie nóg, ogona, czoła, policzków, pędzelek na uszach	do 40 "
b) barwa — jednolitość (jednolicie biała), czystość ubarwienia (bez odcieni, bez plam i centek, bez pojedynczych włosów innego koloru)	do 15 "
konstytucja	do 10 "
kondycja i utrzymanie	do 10 "
wartość użytkowa rodziców i wynik ich bonitacji: płodność, plenność, roczna wydajność wełny, ilość punktów za bonitację	do 15 "
<hr/> razem do 100 punktów.	

4. Ocena niedostateczna wełnistości (poniżej 40% maksymalnej ilości punktów) dyskwalifikuje królika niezależnie od ogólnej ilości uzyskanych punktów.

§ 56. 1. Zwierzę zalicencjonowane znakuje się na lewym uchu

2. Znakowanie powinno zawierać:

- 1) przy zalicencjonowaniu do księgi wojewódzkiej — numer kolejny wpisu, symbol księgi (W) i symbol województwa,
- 2) przy zalicencjonowaniu do księgi krajowej — numer kolejny wpisu oraz symbol księgi (K).

§ 57. Króliki importowane wpisuje się do odpowiednich ksiąg, jeżeli:

- 1) odpowiadają wymaganiom ustalonym w § 5 pkt 1 oraz w §§ 52 i 53 w odniesieniu do cech będących przedmiotem bonitacji,
- 2) mają świadectwa pochodzenia (rodowody) wydane przez instytucje hodowlane kraju eksportującego, stwierdzające, że pochodzą one od rodziców wpisanych do ksiąg rodowych danego kraju.

VIII. Przepisy końcowe i przejściowe.

§ 58. 1. Ocena wartości użytkowej zwierzęcia przeprowadza się na żądanie lub za zgodą posiadacza zwierzęcia w ramach planów ustalanych corocznie przez Ministra Rolnictwa.

2. Do dnia 31 grudnia 1958 r. można wpisywać do ksiąg powiatowych lochy rasy białej zwisłouchej i rasy puławskiej po knurach tej samej rasy ze świadectwem uznania I kategorii, jeżeli lochy odpowiadają pozostałym wymaganiom przewidzianym dla wpisu do ksiąg powiatowych.

3. Do dnia 31 grudnia 1960 r. można wpisywać do ksiąg powiatowych tryki bez ustalonego pochodzenia, jeżeli odpowiadają pozostałym wymaganiom przewidzianym dla wpisu do ksiąg powiatowych.

4. Do dnia 31 grudnia 1960 r. można wpisywać do ksiąg powiatowych i wojewódzkich kozły po rodzicach, z których tylko matka wpisana jest do ksiąg, jeżeli kozły te odpowiadają pozostałym wymaganiom określonym dla wpisu do ksiąg powiatowych i wojewódzkich.

5. Do dnia 31 grudnia 1958 r. można wpisywać do ksiąg wojewódzkich samce królików po rodzicach, z których tylko matka wpisana jest do ksiąg, jeżeli samce te odpowiadają pozostałym wymaganiom, określonym dla wpisu do ksiąg wojewódzkich.

§ 59. 1. Dotychczasowe księgi zarodowe zwierząt gospodarskich, prowadzone na podstawie ustawy z dnia 5 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec (Dz. U. Nr 40, poz. 349 z późniejszymi zmianami), zamyka się z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Wniezione do tych ksiąg wpisy zachowują swą moc, a objętych nimi zwierząt nie wpisuje się do nowych ksiąg wprowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia. Na podstawie jednak danych zawartych w dotychczasowych księgach prezydya wojewódzkich rad narodowych ustalają, do której z nowych ksiąg zwierzęta te mogłyby być wpisane. Takie zakwalifikowanie zwierząt do wpisu do nowych ksiąg ujawnia się w dotychczasowych księgach. Zakwalifikowanie do księgi krajowej podlega zatwierdzeniu przez Ministra Rolnictwa.

2. W przypadkach gdy dla wpisu do ksiąg prowadzonych na podstawie niniejszego rozporządzenia wymagane jest pochodzenie od zwierząt wpisanych do ksiąg, uważa się, że wymaganie to jest również spełnione, jeżeli przodkowie zwierząt są wpisani do ksiąg prowadzonych na podstawie dotychczasowych przepisów i odpowiadają pod względem wartości użytkowej i pokroju wymaganiom, określonym dla wpisu do odpowiednich ksiąg wprowadzonych niniejszym rozporządzeniem.

§ 60. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: w z. L. Rzendowski